

Padures pilskalnu atzīst par unikālu.

Kurzemnieks 2003. ceturtdiena 17. jūlijs 11:52

Padures pilskalns ir viena no senākajām un unikālākajām cilvēku apmetnēm Kurzemē, pirmajos arheoloģiskajos izrakumos nule atklājuši Latvijas Universitātes studenti.

Leģendas joprojām dzīvas Arheoloģiskie pētījumi profesora Andreja Vaska vadībā notiek šomēnes. Kā pastāstīja profesors, Vēstures un filozofijas fakultātes 1. un 2. kursa studenti vasaras praksei izvēlējušies Rietumlatvijas vēsturi un pilskalnus, kas līdz šim maz pētīti. Gandrīz vienīgā dokumentālā ziņa ir Ernesta Brastiņa apraksts, kas tapis 20. gados, kad pētnieks apstaigājis un izmērījis visus Latvijas pilskalnus. Pārējie ir tikai nostāsti un leģendas. „Viens no tādiem vēsta par nezināmu un neredzamu spēku, kas mājo pilskalnā,” stāsta A.Vasks. „Ja kāds šeit aizmieg, tas tiek nosviests gravā. Pirms izrakumiem vācām informāciju, aptaujājot vietējos. Daudzi nostāstiem tic un ir gatavi apliecināt šo un citus stāstus.” Studenti par nakstmītni izvēlējušies Ķimales muižu, tomēr daži romantiski noskaņotie un drosmīgie sadūšojušies nostāstus pārbaudīt, dzīvodami teltī. Visvairāk – bļodu lausku Šobrīd tiek pētīta pirmā melnzemes kārtā, ko arheologi sauc par kultūrlāni un kas izveidojusies vairākos gadu simteņos. No zemes tiek rūpīgi atsijātas cietās sastāvdaļas, kas var liecināt par pagātni: celtnu paliekas, trauku lauskas, pavarda akmeņi, monētas, saktas. Tāpat kā citur, arī Padurē visvairāk atrakts māla lausku. Kā skaidro profesors, tā ir raksturīgākā pagātnes liecība, pēc kuras var pateikt, kad trauki lietoti. Studenti noskaidrojuši, ka pilskalns apdzīvots jau vēlajā bronzas laikmetā, tas ir, aptuveni pirmajā gadu tūkstoši pirms Kristus dzimšanas. Par to liecina māla bļodu lauskas ar īpatnēji švīkātu virsmu. Mūsu ēras sākumā cilvēki tur nav mituši, civilizācija atgriezusies ap 9. vai 10. gadu simteni un ilgusi līdz 13. gadsimtam. Ap to laiku Padures pilskalnā jau bija izveidojusies kuršu pils. Bet pēdējais apdzīvotības posms bijis Kurzemes hercogistes laikā, tas vairāk attiecoties uz apkārtni, ne pašu pilskalnu. Par to vēsta nogāzē atrastās sarkano ķieģeļu lauskas. Bet, kas tieši te bijis, vēl nevarot pateikt. Profesors piebilda, ka precīzu apdzīvotās vietas atrašanos tagad grūti noteikt, jo jaunākos laikos apkārtnē izmantota lauksaimniecībā. Tomēr pilskalnu saimnieciskā darbība nav skārusi, tādēļ topošie arheologi te var atrast izsmeļošu materiālu. Darbojušies mantas meklētāji „Kad te ieradāties pirmoreiz, pilskalns bija stipri aizaudzis ar krūmiem, kokiem, avenēm,” turpina A.Vasks. „Te ir izcils valnis, diemžēl nu jau lieliem kokiem aizaudzis, to redzēt var tikai pavasarī. Tāpat arī stāvā nogāze, Ventas krasts. Mainījusies ieeja pilskalnā, ienācējam jāiet daudz garāks ceļš. Jau Brastiņš Padures pilskalnu slavējis kā izteiksmīgu, tagad to redzam arī mēs. Unikāls ir gan vecums, gan atrašanās vieta. Lai gan plašāk Kurzemes pilskalni pētīti vienīgi Talsos, vēsturiskās nozīmes ziņā līdzīgu šim ir visai maz.” Jaunie pētnieki atklājuši, ka pirms viņiem te darbojušies mantrači, iespējams, meklēdami metālu, atstājuši ne vien bedres, bet arī sabojātu kultūrlāni. Visu nenoraks Arheologi atzīst, ka savā ziņā viņu darbs ir postošs, proti, tiek noraksts kultūrlānis ar visām liecībām. Būtībā paliek tukšs kalns. Padomju gados tā noticis ar daudziem pilskalniem Vidzemē pirms intensīvas saimnieciskās darbības. Tagad to vairs nepraktizē, jo pietiekamu informāciju var iegūt, norokot

2017.08.28.

Padures pilskalnu atzīst par unikālu.

nelielu daļu. „Padurnieki šo vietu kartē var atzīmēt ar lielu zvaigzni,” iesaka profesors. „Grūti būs to tūristiem parādīt, jo pilskalns tā aizaudzis, ka nevar redzēt. Varētu, protams, sarosīties un sakārtot, taču jāņem vērā, ka pilskalnu sargā likums un patniecīgākais darbs jāsamērā ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju.” Pēc studentu prakses uz Paduri braukšot vēl daži arheologi, kas pētīs apmetnes vietu pie pilskalna, kur tagad kuplo labības lauki.